

Tema: Levende billeder

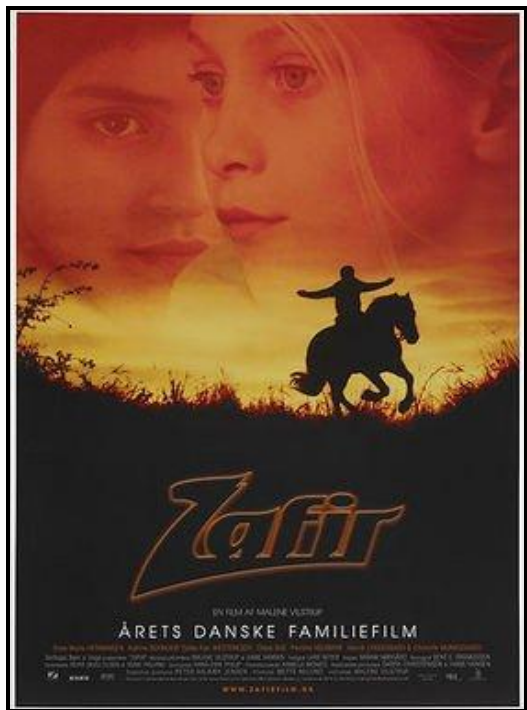
Titel: Zafir, 75 min.

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 5. – 6. klasse

Lærer/elev

Plakat: Per Arnesen og Jens Junker

Pædagogisk vejledning til arbejdet med Zafir

Indhold

TIL LÆREREN	2
FILMENS HANDLING	3
FORLØBSANALYSE	4
ANVENDTE FILMISKE TEKNIKKER.....	6
INDHOLDSMÆSSIGE HOVEDTEMAER I FILMEN	7
LINKS TIL SUPPLERENDE MATERIALE.....	11
SKEMA TIL FILMANALYSE	12

Filmens credits:

Originaltitel: Zafir

Instruktion: Malene Vilstrup, Manuskript: Malene Vilstrup og Hans Hansen, Fotograf: Lars Beyer
 Danmark 2003, 75 minutter

Tilladt for alle, men frarådes børn under 7 år

Medvirkende: Rose Marie Hermanssen, Katrine Schnoor, Henrik Lykkegaard m.fl.

Tema: Levende billeder

Titel: Zafir, 75 min.

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 5. – 6. klasse

Lærer/elev

TIL LÆREREN

Filmen Zafir er en elementært spændende og følelsesmæssigt gribende dansk film, der også undervisningsmæssigt egner sig glimrende til folkeskolens mellemtrin.

Filmens fortælling er næsten klassisk i sin opbygning, og den egner sig derfor storartet til en første, mere teoretisk indføring i fortælleoriens mysterier.

Det samme gælder de filmiske teknikker, som filmens instruktør meget professionelt bruger en bred vifte af, uden at det anvendte filmsprog af den grund bliver påfaldende eller "kunstigt".

Filmens opbygning opleves tværtimod som "naturlig", og netop derfor egner den sig godt til at blive analyseret, så eleverne får en fornemmelse af, at selv det tilsyneladende selvfølgelige i virkeligheden er udtænkt og konstrueret, og at det kunne have været lavet anderledes.

Måske eleverne som opfølgning på det i dette materiale skitserede arbejde med filmen selv kan eksperimentere med, hvorledes *de* på tegnebrættet ville have lavet fx filmens indledende scene, hvis de var filmens instruktør. Og har eleverne kameraer til rådighed (skolens eller egne), kan de måske eksperimentere med selv fx at lave en lille film om fx *deres* kæledyr (hest, hund, kat el.lign.)

Materialet her indledes med et referat af filmens handling, som kan bruges som "huskeseddel".

Derpå følger forslag til en egentlig forløbsanalyse (bl.a. i forhold til berettermodellen) og indledende overvejelser over filmens tematik (bl.a. i forhold til aktantmodellen).

Den filmiske teknik, der anvendes i Zafir, eksemplificeres specielt med fokus på filmens indledende scene (de første 95 sekunder af filmen), men en almen og generel introduktion til filmanalyse for mellemtrinnet gives ikke i nærværende materiale (en sådan introduktion kan dog fx findes på det link, der i afsnittet henvises til).

Der er udvalgt 5 hovedtemaer i filmen, som analyseres relativt grundigt, og som kan danne baggrund for et dybere arbejde med filmen på klassen eller i grupper: Sorgbearbejdelse, venskab, danskerne og de fremmede, dyrepsykologi samt intertekstualitet (relationen til andre film).

Til sidst er der links til supplerende materiale og et skema til filmanalyse, som frit kan kopieres.

På alle de følgende sider er oplysninger til læreren anført med almindelig skrift, mens de spørgsmål, som foreslås stillet til eleverne i forbindelse med arbejdet på klassen, er anført som bullets med **fed**.

I parentes angives med minutter og sekunder, hvornår en sekvens udspilles i filmen.

OBS! Der er tale om et ret omfattende materiale, **men** det består af hinanden uafhængige dele, så læreren nemt kan vælge enten kun at bruge nogle af de foreslåede opgaver eller vælge kun at bruge de dele af den enkelte opgave, som skønnes at ramme klassens faglige niveau. Læreren kan også vælge at omformulere opgaverne eller lade sig inspirere til at lave sine helt egne opgaver til Zafir.

Både lærer og elever ønskes god arbejdslyst!

Christian Houmøller, cand.mag & cand.scient.bibl., VIA Center for Undervisningsmidler 2009

Kommentarer til dette materiale modtages gerne. Mail til chho@viauc.dk

FILMENS HANDLING

I filmens optakt ser vi, hvorledes en pige under en ridetur i skoven kastes af sin hest, da denne skræmmes af nogle knallerter.

Vi bevæger os nogle år frem, hvor den ca. 13-årige Anna "taler" med sin afdøde storesøster Lena, der er pigen, som blev smidt af hesten Zafir i skoven og døde. Anna fortæller storesøsteren, at hun gerne vil ride på Zafir, men at deres sorgbetyngede forældre forbyder det, fordi de anser Zafir for at være skyld i storesøsterens død.

Zafir er opstaldet på en rideskole, hvor ingen rigtig tør nærme sig den, da den siden ulykken har været utilregnelig og vild. Det store samtaleemne på rideskolen er dog det forestående væddeløb, hvor Anna skal ride hesten Boris, hvilket hendes jævnaldrende konkurrent Jacob har ondt af.

Samtidig sker der mystiske ting: Nogen har flere gange haft Zafir ude at trave, og det viser sig at være en fremmed, en "dreng" fra det nærliggende asylcenter. Anna reagerer fjendtligt på "drengen", men da hun en nat ser, hvorledes han kan styre Zafir ude på marken, bliver hun betaget og hjælper ham, så et spirende venskab opstår.

Derfor er Anna i konflikt med sig selv, da den fremmede "dreng" pågribes på rideskolen og hans værge fra asylcentret tilkaldes. "Drengen" flygter, og Anna beskyldes af rideinstruktøren Dorthe for at have hjulpet ham, så Dorthe beslutter, at Jacob skal ride Boris til væddeløbet, mens Anna må nøjes med hesten Marlon Brandy.

I sin vrede henter Anna Zafir ud af stalden og sætter i et vildt ridt, som ender med, at hun kastes af hesten, dog uden alvorlige følger. De tilkaldte forældre er nu imidlertid endnu mere imod, at Anna nogensinde skal ride på Zafir.

Anna og "drengen", som hun efterhånden finder ud af er en pige, Sharbat, mødes nu i hemmelighed for at Sharbat kan lære Anna at ride på Zafir. Sharbat er et flygtningbarn, der under flugten til Danmark er kommet bort fra sin storebror, som hun vil ud at lede efter. Da Sharbat imidlertid ved en tilfældighed overhører, at Annas forældre vil sælge Zafir, beslutter hun at udskyde sin flugt til Anna har redet Zafir ved væddeløbet.

Sharbat gemmer sig i rideskolens stald og senere hjemme hos Anna, men da Annas forældre opdager dem, må de begge flygte. Ved hjælp af staldkarlen Niels, der har fattet sympati for dem, lykkes det de to piger at bortføre Zafir, før den køres væk til sin nye ejer, og ude i skoven træner de til væddeløbet.

På den store dag rider de gennem den skov, hvor Lena omkom, for at komme til væddeløbet. Fra et skjul rider Anna op til feltet, da starten er gået til væddeløbet gennem skoven, og ude af skoven igen lykkes det hende på opløbsstrækningen at indhente Jacob på Boris og vinde på selve målstregen.

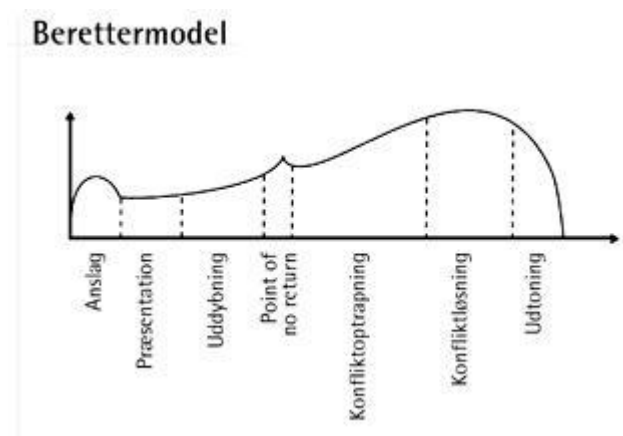
Annas forældre har overværet løbet og er overstadige af lykke, men Anna har ikke tid til at modtage sin præmie, for hun ser Sharbat flygte fra sin værge fra asylcentret, og hun rider efter hende for at hjælpe. Det viser sig dog, at Sharbat blot er på vej til asylcentret, hvor hun har fået at vide, at hendes storebror nu er. De to søskende forenes, Anna og Sharbat bliver veninder, og Anna får lov til at beholde Zafir, nu hvor hun har vist, at hun kan styre hesten.

FORLØBSANALYSE

Som nævnt er oplysninger til læreren på de følgende sider anført med almindelig skrift, mens de spørgsmål, som foreslås stillet til eleverne i forbindelse med arbejdet på klassen er anført med **fed**. I parentes angives med minutter og sekunder, hvornår en sekvens udspilles i filmen.

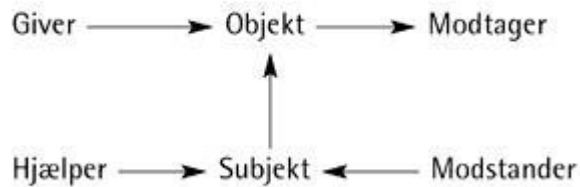
Ovenstående referat af filmens handling kan, efter at filmen er blevet set, anvendes som en slags huskeseddel i forbindelse med en egentlig forløbsanalyse og en indledende indkredsning af de indholdsmæssige temaer.

Anna er kvantitativt filmens hovedperson, i det hun optræder i næsten alle scener, og hun er også den, der kvalitativt binder filmen sammen, for det er hendes projekt (at ride Zafir til sejr), der er i fokus, og det er hende, som vi som tilskuere fra starten ledes til at identificere os med, fordi hun er den aktør, kameraet hele tiden vender tilbage til som fortællingens sammenknyttende og forankrende punkt. Man kan derfor skitsere filmens forløb i følgende traditionelle "berettermodel" (eller "Hollywood-model"):

Anslaget er Lenas ulykke (som giver anledning til Annas kamp for at frigøre sig), *præsentationen* er Annas forklarende "samtale" med sin døde søster, *udddybningen* er optakten til det store væddeløb på rideskolen og introduktionen af Sharbat, og *point of no return* er opgøret på rideskolen, hvor Annas solidaritet med Sharbat betyder, at hun ikke får lov til at ride Boris til løbet, hvilket hun reagerer på ved at ride vildt på Zafir og blive smidt af: Fra nu af, vil forældrene under ingen omstændigheder lade hende ride Zafir igen, og i hemmelighed agter de at sælge Zafir. Fra da af er der tale om en *konfliktoptræpning*, hvor Anna og Sharbat til sidst er nødt til at flygte og gemme sig for at kunne gennemføre deres projekt, som til gengæld i kraft af det succesfulde løb og forældrenes begejstring fører til en *konfliktløsning* og en *udtøning*, hvor Anna får sin hest og sine forældres opmærksomhed, Sharbat får sin storebror igen og pigerne får bekræftet styrken i deres venskab.

Hvis eleverne er bekendt med "aktantmodellen", kan fx Annas projekt skrives ind i den:

Her er Anna *subjekt*, Zafir og den intakte kernefamilie er *objekt* (mål), mens Anna og hendes forældre er *modtager*. Anna(s) viljestyrke og evne til at tage ved lære af Sharbat) er *giver*, mens *hjælper* er Sharbat, Niels osv. og *modstander* er Jacob, Dorte osv.

Er eleverne ikke bekendt med aktantmodellen kan den fx introduceres ved at skrive Annas navn midt på tavlen og bede eleverne sætte de andre aktørers navne på i forhold til, om de er positivt eller negativt stemt i forhold til Anna, eller rettere: I forhold til *hvad* ved hende præcist (nemlig hendes projekt) osv.

- **Hvem er filmens hovedperson (begrund dit svar)?**
- **Hvad er denne hovedpersons projekt i filmen (begrund dit svar)?**
- **Prøv at udpege de vigtigste knudepunkter i fortællingens forløb ved at skrive dem ind i berettermodellen**
- **Prøv at udfylde en aktantmodel med hovedpersonen som *subjekt***

ANVENDTE FILMISKE TEKNIKKER

I det foreliggende materiale er der ikke nogen systematisk gennemgang af de filmsproglige virkemidler. Materiale om dette til mellemtrinnet kan fx findes i DFI's undervisningsmateriale *Fat om film*, som gratis kan hentes på DFI's hjemmeside (se link side 11 i dette materiale).

Til brug for det praktiske analysearbejde er der vedlagt et skema til filmanalyse som bilag, og det kan frit kopieres (side 12 i dette materiale).

Hvis man ønsker at lave en næranalyse af en enkelt scene, er det så heldigt, at filmens indledende scene på halvandet minut udgør en helt lille historie i sig selv, nemlig Lenas ridt og fatale styrt i skoven. Scenen afsluttes med en fade ud og et spring i tid på flere år.

I denne scene er der masser af eksempler på brug af forskellige kameraindstillinger som supernær, nær, halvtotal, total osv.; der er kamerabevægelser som panorering, travelling osv.; brug af subjektiv og objektiv synsvinkel; frø-, og normalperspektiv; rolig og hektisk klipperytme, samt en markant brug af musik og realløde (knallerter) til at opbygge en uheldssvanger stemning, der svarer til det filmiske indhold.

Denne indledende scene gentages så at sige mod filmens slutning (fra 60:24), da det er Anna, der rider gennem skoven på Zafir med Sharbat gående ved siden af. Synsvinklen er tydeligvis Annas, og hun hører også knallertlyde, klipningen bliver hektisk osv., så det vil være oplagt at lave en sammenlignende analyse, for denne "gentagelse" er langt mere psykologisk forankret i Annas frygt end filmens indledende scene, der ikke er knyttet til en aktør, som publikum gennem filmen er kommet til at identificere sig med.

Eleverne kan også sammenligne den scene, hvor Sharbat får Anna til at tabe både næse og mund ved at ride Zafir uden at bruge hænder (27:10), og den scene, hvor den nu modnede Anna på vej mod målet gennem skoven selv tør slippe tøjlerne og ride Zafir uden at bruge hænderne (63:50)

- **Se filmens første scene (de første 95 sekunder) flere gange og prøv at lægge mærke til, hvilke filmiske virkemidler, der bliver brugt. Brug evt. pauseknappen og stop filmen, hver gang der er et nyt klip**
- **I har fået udleveret et hjælpeskema. Det er et A4-ark med tomme firkanter, hvor hver tom firkant svarer til en kameraindstilling, dvs. det, der vises mellem to klip. Brug hjælpeskemaet til at skitsere de enkelte (kamera)indstillinger i filmens første scene:**
 - **Hvad der ses i hver indstilling**
 - **Hvor der ses fra i hver indstilling (fx oppefra og ned)**
 - **Hvem der har synsvinklen i hver indstilling (point of view)**
 - **Hvor tæt kameraet er på det, der ses i hver indstilling (fx supernær, nær osv.)**
 - **Om kameraet bevæger sig i indstillingen (fx panorering)**
 - **Læg mærke til brugen af lyd og musik**
 - **Læg mærke til brugen af farver**
- **Sammenlign filmens første scene med "gentagelsen" af den (fra minuttal 60:35). Hvilke afgørende forskelle/ligheder er der? Hvorfor er der disse forskelle/ligheder?**
- **Sammenlign de to scener, hvor Sharbat rider uden hænder, og hvor Anna gør det**

INDHOLDSMÆSSIGE HOVEDTEMAER I FILMEN

En række indholdsmæssige hovedtemaer i Zafir er: "Sorgbearbejdelse", "venskab", "danskerne og de fremmede", "dyrepsykologi" samt "intertekstualitet" (relationen til andre film).

Sorgbearbejdelse:

Anna og hendes forældre tackler tabet af Lena diametralt modsat: Forældrene taler ikke om Lena, men fortrænger tabet og dæmoniserer Zafir, som af dem bliver gjort til tragediens egentlige årsag. Anna prøver derimod at bearbejde tabet af søsteren ved at tale med hende. Det gør hun ved at liste ind på Lenas urørte værelse og tænde et stearinlys, hvilket sker fire gange i filmen (01:36, 32:15, 50:00 og 59:35).

Desuden bebrejder Anna ikke Zafir (13:20), lige som hun er overbevist om, at Lena i sin himmel heller ikke bebrejder Zafir, hvad der er sket (32:25). At ride Zafir bliver derimod en besættelse for Anna, fordi hun håber på denne måde at kunne provokere forældrene til at erkende deres sorg, bearbejde den og leve med den, så nuet igen får større værdi end den fortid, som de knuget til i kraft af Lenas død. Anna vil ud af dødens skygge og have de overbeskyttende forældres opmærksomhed og tilladelse til at blive sat fri til at vokse. Hun vil ses af sine forældre som et selvstændigt individ. Zafir bliver derfor et centralt udtryk for eller ligefrem et symbol for de spændinger, der er i familien.

Undervejs i sin aktive sorgbearbejdelse møder Anna naturligvis modstand fra forældrene, hvilket bliver mest markant, da hun får at vide, at hun ikke må ride hesten Boris til konkurrencen, og at konkurrenten Jacob skal ride den i stedet. Hun bliver rasende og trækker voldsomt Zafir ud af sin bås for at ride på den i stedet, men kastes af hesten under sit vilde ridt (21:39). Forældrene tvinges altså til at generindre Lenas tragiske ulykke, men de tager ikke konfrontationen og reagerer blot defensivt ved at sætte Zafir til salg (39:40), som om de kan beskytte Anna mod verdens fortrædeligheder og farer alene ved at fjerne symbolet på deres ulykke.

I filmens slutning skal Anna gennem endnu en prøve, nemlig at ride på Zafir gennem den skov (60:35), hvor Lena mistede livet, og skønt hun hører de skæbnsvangre knallertlyde, der i sin tid skræmte Zafir og fremprovokerede ulykken, lykkes det hende med Sharbats hjælp at komme igennem skoven og frem til konkurrencen.

Anna vinder løbet i en intens duel med Jacob, og det udtrykker symbolsk, at hun er vokset til følelsesmæssig klarhed i en slags dannelsesproces. Det udtrykkes med ord ved, at hun modent forklarer den angrende og gratulerende taber, Jacob, at han ikke behøver at undskylde sin dårlige opførsel, for hun er stærk og ikke nogen nipsting (66:08).

Forældrene er tilskuere til det dramatiske opløb, og deres initiale frygt afløses af vild og forløsende begejstring, idet de hepper på Anna og Zafir (65:20). De er nu rede til at komme videre, falder for første gang i filmen hinanden om halsen og kysser hinanden, og de giver efter løbet Anna lov til at beholde Zafir: Kernefamilien er atter funktionsduelig.

Efterhånden som filmen skrider frem afsløres det, at Sharbat også bærer sorg, der skal bearbejdes, men hun forløses ligeledes, dels gennem brugen af en deus ex machina-effekt (hendes bror dukker uventet op mod filmens slutning) og dels gennem pigernes gryende venskab (jf. senere).

- **Hvordan reagerer Annas forældre på Lenas død?**
- **Hvordan reagerer Anna på sin søsters død?**
- **Hvordan påvirker deres forskellige holdninger til Lenas død forholdet mellem forældrene og Anna?**
- **Hvordan forholder de sig forskelligt til Zafir?**
- **Hvordan kan man se, at Zafir gennem filmen kommer til at hjælpe den lille familie til bedre at kunne leve med, at Lena er død?**
- **Hvad vil der mon ske med familien, efter filmen er slut?**
- **Er der nogen måder, du synes, det er "bedre" at reagere på et dødsfald i familien end andre?**

Venskab:

Venskabet mellem Anna og Sharbat starter som et fjendskab, da Anna føler, at den fremmede stjæler hendes hest, men det udvikler sig til et nært venskab, der kulminerer, da Anna vælger at give afkald på præmieoverrækkelsen efter løbet (66:45) for i stedet at ride efter og hjælpe sin veninde, som, tror hun, atter er på flugt for myndighederne.

Udviklingen i deres venskab er afhængig af en række symbolske udvekslinger, der finder sted gennem filmen, og igen er hesten Zafir det centrale omdrejningspunkt, som fører til, at begge pigerne forløses.

I starten af filmen har Anna mistet sin søster og egentlig også sine forældre, der er helt opslugt af sorgen. Vi erfarer senere, at noget tilsvarende gælder Sharbat, der har mistet (kontakten til) sin bror og sine forældre.

Anna har hesten Zafir, men kun i form af juridisk ejerskab: Hesten anses for gal, og hun tror heller ikke rigtig selv på, at hun kan styre den. Sharbat ejer derimod ikke nogen hest, for hendes egen hest blev slået ihjel af soldater i det land, hun flygtede fra, men til gengæld har hun den åndelige magt over Zafir.

De to piger bliver venner i kraft af, at Zafir bliver deres fælles projekt, som de så at sige skyder hver sin del ind i for sammen at få en "hel" hest.

Det fælles projekt Zafir udmunder i en række væsentlige "sidegevinster": Anna genvinder sine forældre og deres accept af, at Lena er død, men at livet går videre, uden at den døde derfor behøver at blive glemt/fortrængt. I Sharbat finder hun en nær veninde, måske en slags "søster", og det samme gælder naturligvis for Sharbat, der også oplever en vis familiesamhørighed i forhold til Annas forældre. At Sharbat genforenes med sin bror til sidst, har projektet Zafir også en indirekte indflydelse på: Hvis ikke Sharbat havde overhørt, at Zafir skulle sælges, ville hun allerede være flygtet fra asylcentret før væddeløbet, og hun ville næppe være blevet genforenet med sin bror, der netop er ankommet til asylcentret.

- **Fortæl detaljeret og med dine egne ord, hvordan Anna og Sharbat går fra at være fjender til at blive veninder**
- **Hvilken rolle kommer Zafir til at spille i den sammenhæng?**
- **Hvilken af pigerne har mest "ret" til Zafir, synes du?**

Danskerne og de fremmede:

Sharbat er barneflygtning uden ledsager fra et land i krig, der ikke navngives, men hendes hest derhjemme hed Aga Khal, så tankerne ledes mod lokaliteter som fx Afghanistan, hvilket synes i overensstemmelse med hendes påklædning og udseende.

Hun bor på et asylcenter, og i starten af filmen er de lokale danskere på rideskolen meget mistroiske over for denne fremmede dreng (tror de), som lusker rundt omkring staldene. Niels bemærker dog med det samme, at den fremmede har et specielt tag på Zafir, og det finder Anna også ud af, da hun i nattelyset ser den fremmede med Zafir ude på marken.

Sharbats hestehvisken ledsages på lydsiden af en slags new age-inspireret, etnisk og "åndeligt" musik, som bliver et ledemotiv, hver gang Sharbat kommunikerer med Zafir. Efterhånden som de bliver venner, indvier Sharbat Anna i, hvordan Zafir skal behandles, og der er dels tale om en form for behavioristisk psykologi (det gælder om at være "førerhest" (24:44)), dels altså en form for intuitivt slægtskab med naturen, en fornemmelse for heste, som leder tankerne hen på romantiske fremstillinger af de fremmede som eksotiske og "ædle vilde".

Dette billede af Sharbat understøttes af, at hun i starten opleves som et sprogløst, naturens barn, og at hun lever i pagt med en "primitiv" tro på fx talismaner: Hun opfordrer Anna til at have Lenas tørklæde om halsen under løbet (51:29), og hun forærer Anna et smukt dekoreret hovedtøj til Zafir, som hendes egen hest, Aga Khal, plejede at bære (58:20).

Det mest markante træk er imidlertid Sharbats evne til at ride Zafir uden at bruge armene, som hun i stedet i indianermanér holder ude fra kroppen (27:55). Hun bliver så at sige ét med hestens vilde natur, og gennem Sharbats vejledning lykkes det Anna at opnå samme evne, da hun består den afgørende symbolske prøve ved at ride på Zafir gennem den skov, hvor hendes søster mistede livet. Anna strækker tillidsfuldt armene ud, og på lydsiden bekræfter Sharbats musiske ledemotiv, at Anna har gennemført en slags initiationsrite (61:55). Handlingen er så symbolsk ladet, at den er blevet valgt som motiv til filmens plakat.

Et godt stykke inde i filmen fortæller Sharbat Anna om den kaotiske flugt fra sit krigshærgede hjemland sammen med sin bror, sin efterladte familie i hjemlandet og om den ulyksalige adskillelse fra broderen under flugten. Denne realistiske flygtningehistorie er dog meget nedtonet og uden specifikke detaljer, og den tjener mest af alt som forståelsesramme for, hvor vigtigt det er for Sharbat at blive genforenet med sin bror i filmens slutning.

- **Hvordan behandler danskerne på rideskolen Sharbat i begyndelsen af filmen?**
- **Synes du, at de behandler hende ordentligt (begrund dit svar)?**
- **Beskriv detaljeret, hvad det er, Sharbat gør ved Zafir, og hvilke evner det er, hun har**
- **Beskriv også i detaljer, hvordan Anna tager ved lære af Sharbat**
- **Tror du, at Sharbats fortælling om sin flugt er realistisk (begrund dit svar)?**

Dyreprykologi:

Sharbat taler som nævnt ovenfor om at være "førerhest" (fra 24:44), og man kan i sin beskrivelse af Sharbats forhold til Zafir vælge at lægge vægten på adfærds- og dyreprykologi, i det man inddrager relevante teorier i det omfang, eleverne viser interesse for det. Ellers er det selvfølgelig

oplagt at tage udgangspunkt i elevernes egne erfaringer med ikke alene heste, men også hunde, katte osv. Endelig kan man med klassen diskutere, om børn bør opdrages på samme måde som dyr.

- **Undersøg fx på internettet, hvad eksperter siger om, hvordan man skal opdrage dyr som fx rideheste, hunde, katte osv.**
- **Har du selv nogen erfaringer med opdragelse af dyr?**
- **Hvorfor bør børn (ikke) opdrages på samme måde som dyr?**

Intertekstualitet:

Zafir er naturligvis stærkt inspireret af Robert Redfords "The horse whisperer" (Hestehviskeren) fra 1998, som har Redford selv i hovedrollen som den vise cowboy Tom, der, lige som Sharbat, kan "hviske" med heste. Der er en del paralleller til Zafir, i det Tom med held behandler hesten Pilgrim og dens ejer, pigen Grace, som begge er traumatiserede efter et alvorligt rideuheld, som kostede Grace's veninde livet. I den engelske omtale af "The horse whisperer" på Wikipedia kan man bl.a. finde beskrivelser af og links til virkelighedens hestehviskere og deres teknikker (se linksamlingen bagest i denne lærervejledning).

Zafir er også stærkt inspireret af traditionen fra Morten Korch. Handlingen i Zafir foregår ganske vist ikke rigtig ude på landet, men dog på rideskolen, hvis grønne arealer ligger på grænsen mellem land og by. Og på samme måde som hos Korch er der tale om et temmelig stereotypet persongalleri, hvor det hurtigt står klart, hvem der er de gode (Anna, Sharbat, Niels osv.), og hvem der er de onde (først og fremmest Jacob).

Sammenligner man med fx "De røde heste" fra 1950 (genindspillet 1968), er der flere lighedspunkter (se linksamlingen bagest i denne lærervejledning): Ole (Poul Reichhardt) har god forstand på heste, og det lykkes ham at fredeliggøre den traumatiserede hest Junker, på hvilken han på dramatisk vis til sidst vinder det store løb, så han har råd til at købe gården Enekær for næsen af de onde og vinde sin udkårnes kærlighed. Undervejs får Ole hjælp af denne udkårne, den efter et rideuheld lettere handicappede datter på Enekær, Bente (Tove Maës), som han redder fra en hest, der er ved at løbe løbsk med hende, første gang de mødes.

Skønt der er ligheder, er der naturligvis også forskelle, og det ville være et oplagt emne at sammenligne fx Korchs slægtsbaserede ideologi og den kernefamilieideologi, der er i fokus i Zafir, som udtryk for nogle centrale forandringer, der er sket i Danmark efter 2. Verdenskrig.

Hvis læreren eller klassen har arbejdet med andre film eller bøger om forholdet mellem dyr og børn, vil det være oplagt at inddrage disse, fx at sammenligne Sharbat med Silas fra Cecil Bødkers bøger osv.

- **Find anmeldelser af filmen Zafir på internettet og i aviser**
- **Find ud af, om filmen Zafir er inspireret af andre film, eller find og læs om andre film, der også beskæftiger sig med forholdet mellem heste og mennesker**
- **Lav selv en anmeldelse af filmen Zafir til andre på din alder, hvor du bl.a. bruger nogle af de oplysninger, du finder på internettet eller i aviser**

Tema: Levende billeder

Titel: Zafir, 75 min.

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 5. – 6. klasse

Lærer/elev

LINKS TIL SUPPLERENDE MATERIALE

Om The horse whisperer:

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Horse_Whisperer

Om De røde heste:

<http://www.danskefilm.dk/index2.html>

Link til internetanmeldelser af Zafir:

http://www.google.dk/search?hl=da&rlz=1T4GGLF_daDK309DK204&q=zafir+film+anmeldelse+2003&meta=

Find oversigt over avisanmeldelser af Zafir:

http://bibliotek.dk/vis.php?origin=sogning&field4=forfatter&term4=&field2=titel&term2=&field3=emne&term3=zafir&field1=fritekst&term1=&mat_text=artikler+%28alle+typer%29&mat_ccl=kat%3Dana&term_mat%5B%5D=kat%3Dana&field_sprog=&term_sprog%5B%5D=&field_aar=year_eq&term_aar=&target%5B%5D=dfa

Link til filmanalyse for mellemtrinnet:

www.dfi.dk/dfi/undervisning/fatomfilm

Tema: Levende billeder
Titel: Zafir, 75 min.

Fag: Dansk
Vejledning

Målgruppe: 5. – 6. klasse
Lærer/elev

SKEMA TIL FILMANALYSE

